

רופאיזן, שמואל אוסוולד

(Shmuel [Oswald] Rufajzen). נולד ב-1922. יליד הכפר זאדזייליה (Zadziele) שבפלך קרקוב. בימי לימודיו בגימנסיה בביילסקו (Bielsko) הצטרף לתנועת 'עקיבא'. בפרוץ המלחמה ב-1939 ברח ר' מעירו והגיע לריכוז החלוצי בוילנה. אחרי כיבוש וילנה בידי הנאצים ביוני 1941 השיג ר' תעודה 'ארית' של 'פולקסדויטשה' על שם יוזף אוסוואלד, עבר לעיירה מיר ובה היה עוזר ומתורגמן למפקד הז'נדרמריה במקום ונהנה מאימונו המלא. לאחר זמן מונה לעוזר למפקד האזורי של המשטרה.

במיר פגש ר' שניים ממכריו בריכוז השומרי-החלוצי בוילנה, שהיו מארגני המחתרת בגטו. אוסוואלד (ר') העביר לחבריו במחתרת הגטו ידיעות מהמשטרה הגרמנית ואף הציל לא פעם את הגטו מפרובוקציות, כגון 'מכירה' מבוימת של כלי נשק בידי איכר ליהודי בגטו. מכריו הודיעו לו שהמחתרת החליטה להתנגד בנשק לאקציה וביקשו ממנו נשק. במרוצת הזמן העביר אוסוואלד לגטו 12 רובים, שני תת-מקלעים, שמונה אקדחים, 30 רימונים ואלפי כדורים.

ביוזמתו של אוסוואלד שונתה התוכנית בקשר לבריחת היהודים מהגטו בעת האקציה, והבריחה הוקדמה. ב-6 באוגוסט 1942 הודיע אוסוואלד לראש המחתרת בגטו על המועד שנקבע לחיסול הגטו (13 באוגוסט) ועל תאריך צאתו עם שוטרי העיירה ל'סריקת הפרטיזנים' (9 באוגוסט). משנשארה העיירה ריקה משוטרים וגרמנים, ברחו 180 מיהודי גטו מיר ליערות.

לאחר בריחת היהודים נעצר אוסוואלד ונחקר בידי המפקד הגרמני שולץ כחשוד בחימוש היהודים ובסיוע לבריחתם. הוא נמלט מהמאסר ו-16 חודשים מצא מחסה במנזר. כאשר גברו החיפושים אחריו ברח ליער. הפרטיזנים האשימוהו שהוא מרגל גרמני ואסרוהו. בהתערבותם של הפרטיזנים היהודים ממיר ניצל מגזר דינם של הפרטיזנים.

לאחר המלחמה פעל אוסוואלד בלכידת משתפי-פעולה עם הגרמנים באיזור מיר. אחר-כך יצא לקרקוב, הוטבל לנצרות וקיבל את השם 'דניאל בן מרים'. הוא עלה לארץ ומצא את מקומו במנזר סטלה-מאריס על הכרמל.